

Entrevista Edith Salazar

Actriu. El rostre d'Edith Salazar es va fer popular els anys 2005 i 2006 com a professora de cant i directora adjunta de l'acadèmia d'*Operación Triunfo*. L'artista veneçolana mostra el seu registre actoral en una de les comèdies musicals més reeixides de la cartellera

«'Forever Young' transmet les ganes de viure intensament»

► El musical dirigit per Tricicle es podrà veure a Manresa a final de febrer

Toni Mata i Riu
MANRESA

■ Edith Salazar és la *dolenta* de la pel·lícula a *Forever Young*, la comèdia musical dirigida per Tricicle en cartell al teatre Poliorama de Barcelona fins al 29 de gener. La polifacètica artista veneçolana -actriu, compositora, pianista i docent- passarà els dies 25 i 26 de febrer pel Kursaal de Manresa en el marc d'una gira que oferirà tres funcions a la capital del Bages. *Forever Young* convida el públic a entrar en un asil on mitja dotzena d'avis recorden els temps daurats de la joventut a través dels grans èxits musicals del rock. Però hi ha una infermera perepunyeta que no els deixa esplaïar-se.

■ **No li hauria agradat interpretar un dels ancians per poder cantar clàssics com *I love rock'n'roll*, *I will survive* i *Barbie Girl*?**
■ Sempre he tingut la sort que m'han vingut a buscar i no he hagut de fer càstings, però en aquesta ocasió em venia molt de gust treballar amb Tricicle i em vaig apuntar per fer el personatge de la infermera, que vaig trobar molt interessant.

■ **Què li atreia d'aquest paper?**
■ Té una personalitat molt diferent de la meua: és agra, cruel, amargada... Jo no sóc així! I això em va permetre investigar com podia representar bé el personatge.

■ **Però el públic sent simpatia pels ancians que canten rock.**

L'actriu veneçolana Edith Salazar

■ És cert que les cançons més conegudes les canten els altres, i el meu pot semblar un paper desagraït. Però assajar les meves cançons demanava un gran rigor, i és tot un compromís interpretar allò que la gent no coneix: *Nacemos para hacernos viejos* i *Una residencia es*, de Pepín Tree; *¿Qué hacen las manitas?*, *Muerte* i la nana *A dormir*, d'Erik Gedeon; entre d'altres. El paper d'infermera és interessant des del punt de vista musical, ja que toca molts registres.

■ **Tricicle és una companyia molt coneguda en la seva faceta actoral. Com són com a directors?**

■ Tenen un domini de l'escena increïble. Han passat 32 anys junts i això es nota, són molt conscients d'allò que funciona, dels gags que fan riure... Quan van conèixer *Forever Young* i van veure que era un musical diferent dels musicals habituals, van saber que funcionaria.

■ **«La vellesa és tractada amb respecte, els actors no en fan caricatura, busquen els vells que tots serem»**

■ **«Tricicle té un domini de l'escena increïble, i quan van conèixer *Forever Young* van veure clar que funcionaria»**

■ **Al marge del seu personatge, la resta són avis. Com tracta la vellesa *Forever Young*?**

■ Una de les coses que em va cridar més l'atenció és el respecte amb què es tracta el tema, fugint de la pantomima i de la caricatura. Els actors busquen els vells que tots serem d'aquí a uns quants anys.

■ **El públic ho percep així?**

■ Jo no estic acostumada a una resposta tan immediata del públic, però el teatre ho permet, és molt maco veure tanta gent rient a l'uníson. Se'ns apropen després de la funció perquè s'adonen que tractem la vellesa amb humor, tendresa i respecte. *Forever Young* emet un missatge d'optimisme: cal viure la vida intensament i tenir clar que la joventut és al cap, no en els anys. Cal estar actius i tenir il·lusió per les coses.

■ **Vostè toca moltes tecles. Quina li queda per provar?**

■ El meu somni és fer la banda sonora d'una pel·lícula. Adoro el cine i seria la felicitat absoluta!

EL COR DE L'HOME ENCARA ÉS UNA MAR

La veu i el gest providencial de Lluís Soler, acompanyats per unes melodies bucòliques i sinceres, són suficients per enlairar el «Canigó» de Verdaguier al Teatre Nacional

TEATRE CRÍTICA

Damià Vicens
Barcelona

CANIGÓ

► **Autor:** Jacint Verdaguier. **Direcció:** Antonio Calvo. **Dramatúrgia:** Lluís Soler. **Interpretació:** Lluís Soler i Eduard Iniesta (música). Dijous, 22 de desembre. **Teatre Nacional de Catalunya** (sala petita). **Barcelona.**

Lo que un segle bastí, l'altre ho aterra», va escriure Jacint Verdaguier en el vers final de *Canigó* (1886), l'obra mestra del poeta de la Renaixença. I l'actor Lluís Soler, que fins dilluns interpreta al TNC la creació més rotunda del geni de Folgueroles, confessa: «ens agradaria constatar si avui, consumida ja la primera dècada del segle XXI, les paraules de Verdaguier encara ens poden fer pessigolles a les orelles, com diria el bard anglès, si poden sacsejar la nostra ànima col·lectiva; o bé, a hores d'ara, ja ens hem tornat insensibles a la seva música i hem fet tard, per dir-ho d'alguna manera».

Doncs bé, malgrat tot, a pesar de restar immersos en la pèrfida era tecnològica, un servidor diria que sí, que després d'assistir a la magistral representació de Soler, Verdaguier encara fibla, encara enlaira, encara commou, encara regira, encara fereix, encara enamora, encara mata. El gran poema èpic, patriòtic, religiós i mitològic, *Canigó*, la vertadera gesta literària de mossèn Cinto farcida de bel·licisme, misticisme i fantasia d'un realisme minucios, continua dei-

xant garratibat per vast, enyoradís, íntim i sumptuosament lluminós.

Lluís Soler s'enfronta, sol a l'escenari i durant una hora, a paisatges d'idil·lis i de llegendes, amb una variació de ritmes i metres que revelen la viva i sobrenatural consciència artística que tingué Verdaguier. Escortat només per la música intimista de corda i sons vocals en directe de l'atent Eduard Iniesta, Soler, vestit amb pantalons i armilla negra, i camisa blanca, condueix amb encert el seu monòleg situat al voltant dels anys mil, i centrat en les aventures de Tallaferro. El gran protagonista, però, és el seu fill, Gentil, encisat per la fada Flordeneu, que pren la forma de la seva estimada Griselda. Són cants per una llengua i per una terra d'un lirisme grandiloqüent, ambientats en un Pirineu, admirablement poetitzat, amb la muntanya regalada de Canigó com a Olimp.

En alguns versos, l'actor Lluís Soler, que sent el poema amb cos i ànima, s'accelera excessivament, tenint en compte la complexitat del text, i deixa el públic pràcticament sense temps per empassar-se la saliva. Pel que fa a la posada en escena, el muntatge de densa poesia, certament, no necessita gaire atrezzo, tot i que, en alguns moments, potser el públic agrairia un petit respir mitjançant algun element nou en escena. Tanmateix, la veu i el gest providencial de Soler, acompanyats per unes melodies bucòliques i sinceres, són suficients per enlairar l'obra de Verdaguier i omplir la Sala Petita del TNC... i fins i tot la Gran, perquè, en aquest cas, les dimensions de l'escenari no importen. Canigó només hi cap al cor. I com deia el nostre romàntic amb sotana: «Lo cor de l'home és una mar, / tot l'univers no l'ompliria».

LETRA DE BATALLA

Llorenç Capdevila

ESCRIPTOR

lcapdevila2@gmail.com

JOAN SOLÉ I PLA, UN SECUNDARI DE PRIMERA FILA

La biografia escrita pel periodista manresà Joan Esculies permet entrar a fons en la vida d'un separatista irreductible que va admirar Macià i va menysprear Companys

L'historiador i periodista d'origen manresà Joan Esculies ha publicat la biografia *Joan Solé i Pla. Un separatista entre Macià i*

Companys (Edicions de 1984, 2011). Fins ara, els qui havien parlat del doctor Soler i Pla ho havien fet, generalment, amb condescendència, mostrant-lo com un personatge més aviat estafolari. Però resulta que aquell admirador d'Arnau de Vilanova, que es movia amunt i avall per Barcelona a dalt d'un automòbil elèctric, va ser present en moments importants de la nostra història: el trobem en l'arrencada del catalanisme polític com a membre de la Unió Catalanista; va ser el principal promotor del voluntariat català durant la Gran Guerra d'Europa, tasca per la qual va rebre la distinció de Cavaller de l'Orde de la Legió d'Honor; va assistir el seu amic Àngel Guimerà en les darreres hores; va ser parlamentari, amb llibertat de vot tot i haver-se presentat a les llistes d'ERC, durant la República; era vora el llit de mort del President Macià, a qui va sentir pronunciar les seves darreres i cèlebres paraules: «pobra Catalunya»; era l'home a qui

Companys, després de proclamar l'Estat Català el 6 d'octubre del 1934, va abraçar i va dir: «ara no direu que no sóc catalanista!»; en el primer moment de la guerra civil, sense ser un home religiós, va salvar Montserrat dels incontrolats i va ajudar el bisbe Vidal i Barraquer quan estava en mans dels faistes; exiliat a Barranquilla, va freqüentar el cafè Colombia, on va coincidir amb Ramon Vinyes, i va convertir-se en un metge estimat, sobretot pels indígenes més desafavorits.

Separatista irreductible, contrari a qualsevol submissió amb Madrid, Soler i Pla va admirar profundament Francesc Macià i va menysprear amb vehemència Lluís Companys, a qui considerava poc compromès amb la causa i les llibertats de Catalunya. També va conèixer Josep Irla, de qui va quedar força decebut en el moment de l'exili, per la seva actitud poc honorable en passar la frontera abans que ningú; i Josep Tarradellas, de qui desconfiava i a qui titllava de «saltataulells». La seva ploma també va carregar, íntimament, contra altres personalitats, com el ministre Marcel·lí Domingo, Eu-

geni d'Ors i Josep Pla. Josep Maria de Sagarra, amb qui Soler i Pla va coincidir a les tertúlies de la penya de l'Ateneu Barcelonès, va deixar escrit que «aquest doctor, famós per les seves barbes, pel seu barret ample i per uns aires d'importància que donava a les coses més planeres i trivials, era, en el fons i en la forma, un cavaller molt decent i posseïa un cor com una casa».

Joan Soler i Pla no tan sols era present en l'actualitat catalana, sinó que la jutjava amb una severitat que poc s'imaginaven els qui poc el coneixien. Si no hagués estat per la seva grafomania, que l'impulsava a omplir, a raig, durant les seves llargues hores de vetlla, centenars de quaderns sobre qualsevol tema, el seu testimoni s'hauria perdut. Ara, gràcies a la tasca rigorosa d'Esculies, que ha espigolat en l'ingent material autobiogràfic que el doctor va acumular i n'ha extret allò més sucós, podem conèixer aquest personatge que mai no va ser protagonista directe de la història, però que va actuar de secundari, a primera línia i amb actitud crítica, en diversos episodis importants durant la primera meitat del segle XX.